

Dílo: Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou (A. Lustig)

Předmět: ČJ - rozbor děl

Přidal(a): TerkaCZ

Rozbor: Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou

Základní údaje o díle

- **Literární žánr:** novela, memoárové vzpomínky
- **Literární druh:** epika
- **Literární forma:** próza
- **Rok vydání:** 1964
- **Překlad:** originál je v češtině
- **Určení čtenářům:** zájemcům o osudy holokaustu, české historie, člověčí odvahy a odhodlání

Téma

- Osobní příběh odvahy a obětavosti v období holokaustu.
- Víra a duchovní síla jako zdroj naděje v těžkých chvílích utrpení.
- Boj o přežití v koncentračních táborech a lidskost zachovaná i v nelidských podmínkách.

Hlavní myšlenka

- Odvaha a víra v lepší budoucnost dokážou překonat i ty nejkrutější zkoušky.

- Lidská důstojnost a solidarita jsou hodnotami, které nikdy nezaniknou, i když zlo okolo zesílí.

Námět

- Reálný příběh židovských žen v nacistických táborech, zejména Kateřiny Horovitzové a její matky, zachycený skrze oči přeživšího.
- Inspirace skutečnými událostmi a svědectvími z období druhé světové války.

Motivy

- Matka a dcera jako symboly víry, lásky a vytrvalosti.
- Modlitba jako výraz duchovního spojení a naděje.
- Koncentrák jako místo utrpení i lidské síly.
- Smrt, oběť a odkupení jako neoddělitelné části lidského osudu.

Kompozice a struktura

- Chronologický sled událostí s důrazem na niterný duchovní život postav.
- Kombinace realistických popisů utrpení a poetických reflexí.
- Jedná se o kontinuální příběh s několika tematicky oddělenými částmi a retrospektivními vložkami.
 - První část se zaměřuje na život v ghettech, kde jsou podmínky stále horší, a kde Kateřina a její matka udržují víru a naději.
 - Druhá část popisuje přesun do koncentračního tábora s detailními popisy utrpení, ale i solidaritou mezi vězni.
 - Třetí část je věnována závěrečným okamžikům života, kdy síla víry dosahuje vrcholu a Kateřina je připravena čelit věčnému boji dobra se zlem.

Vypravěč a úhel pohledu

- Vypravěčem je účastník událostí, který osobně prožil utrpení a dokázal se zachovat vnitřní sílu.
- Ich-forma s hlubokým emocionálním a duchovním naladěním.

Jazyk a styl

- Jazyk je spisovný, ale velmi osobní a živý, což dodává textu autentičnost a hluboký emocionální náboj. Místy až téměř modlitební.
- Styl je lyrický, s využitím symbolů a zvláštních metafor k vyjádření nenaplněných nadějí a víry.
- Převládají krátké a výstižné věty, které podtrhují naléhavost příběhu.

Charakteristika hlavních postav

- **Herman Cohen** – Židovský obchodník, který si nechává u kováře vyrobit cestovní oblek. Je vybaven americkým pasem a působí odvážně navzdory vojenské kontrole kolem. Symbolizuje odvalu a naději na přežití i ve zdánlivě beznadějných podmínkách.
- **Bedřich Horovitz** – Otec Kateřiny, který se snaží chránit svou rodinu v nelehkých časech okupace a deportací. Ústřední rodinná autorita, která čelí tragickému osudu svého lidu.
- **Kateřina Horovitzová** – Hlavní ženská postava, symbol odvahy a nezlomné lidské důstojnosti. Její statečnost a vytrvalost se stávají modlitbou za přežití a odvalu nejen její, ale i ostatních vězňů.
- **Rabín** – Duchovní vůdce komunity, který představuje víru, tradici a naději v těžkých dobách. Jeho role v příběhu je posilovat duchovní hodnoty a morální pevnost postav.
- **Pan Brenske** – Kovář v táboře, pomáhá Hermanovi a dalším přežít. Reprezentuje lidskou solidaritu a kus lidskosti v okolí hrůzy.
- **Přeživší vypravěč** – svědek a vypravěč příběhu, který zachycuje duchovní sílu a utrpení hlavních postav.

Časoprostor

- **Místo:** koncentrační tábory a ghetta během nacistické okupace.

- **Čas:** 2. světová válka, zejména léta 1942–1944.

Stručný obsah

Vypravěč líčí hrůzy, kterým čelí Kateřina Horovitzová a její matka během věznění v nacistických táborech. Přes utrpení se Kateřina nevzdává víry a naděje, které jí pomáhají vydržet. Její příběh je světlem v době hrůzy a ukazuje nezlomnost lidského ducha.

Podrobný děj

Vypravěč začíná příběh popisem příjezdu Kateřiny Horovitzové a její matky do ghetta, kde je vše poznamenáno hladomorem, strachem a beznadějí. Už první chvíle jsou naplněné úzkostí, ale Kateřina se snaží udržet svou víru a sílu pro ostatní. V ghettu a v táboře zažívají fyzické i psychické utrpení, kdy však vzájemná podpora a modlitby dávají sílu i v těch nejkřivějších momentech.

Matka často předává Kateřině příběhy o naději, spravedlnosti a víře v lepší budoucnost. Vnitřní dialogy mezi nimi představují jakousi modlitbu, která není pouze slovem, ale i přesvědčením o tom, že člověk může zvítězit nad zlem i po těžkém psychickém i fyzickém úpění.

V táboře jsou ženy nuceny čelit notným výzvám – hlad, nemoc, strach z neznámého konce života a neustálý dohled strážců. Přes to vše Kateřina zůstává zdrojem naděje nejen pro svou matku, ale i pro ostatní vězně. Jejich příběh je ve vyprávění vystavěn jako cesta k duchovní čistotě a zároveň zachování lidskosti v krutých podmínkách.

Vypravěč podrobně popisuje, jak Kateřina i matka čelí výslechům, ponižování a často si připomínají své sny a rodinné vzpomínky, které jim pomáhají udržovat vztah k vlastní minulosti a identitě.

V závěru povídky se příběh zaměřuje na konečné utrpení, kdy obě ženy čelí smrti, ale stále v sobě nesou tichou modlitbu za lepší svět. Kateřina Horovitzová s matkou symbolizují nezdolnost ducha a lásku, která překonává i nejkrutější perzekuce.

Celý děj je protkaný motivem víry – jako prostředku přežití, modlitby i obrany před úplnou

ztrátou sebe sama.

Vlastní zhodnocení

Povídka Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou mě hluboce zasáhla svou autenticitou a lidskostí. Arnošt Lustig dokázal zachytit nejen historii, ale hlavně ducha lidí, kteří v těchto nelidských podmínkách neztratili naději a schopnost milovat a bojovat. Nejvíc mě oslovila síla mateřské lásky a víry, která je nezlomná i v nejtemnějších chvílích. Dílo je důležitým svědectvím doby a připomínkou, že lidskost může přežít i zlo a nespravedlnost.